

NYÅRSHÄLSNING 2019

Vi befinner oss redan drygt en vecka in på det nya året 2019.

På ett både verkligt och överkligt sätt känns det, när man lämnat det gamla året, som att ha befriats från en tung ryggsäck fylld med sten. En bättre värld är möjlig. Ja, i någon mening, som att få tillåtelse att börja om från början.

Den tyngsta stenen är hotet mot klimatet. Inget annat är lika avgörande för hur det går för vår fortsatta välfärd.

Nästa stenbumling i storleksordning är uppdelningen i vi och ”dom andra”.

Dessa, de två största bumlingarna, kommer vi att behöva släpa på även under 2019 och framöver. Kanske kan vi med gemensamma krafter hacka ner dem lite i kanterna.

De sociala orättvisorna och klimatkrisen hör ihop i den mening att lösningen förutsätter ett jämlikt samhälle där alla har samma värde i tanke som i handling och där vi betar oss solidariskt mot varandra både i motgång och framgång.

Kampen för en bättre värld måste omfatta alla människor och utgå från att ingen är mer värd än någon annan. Vår kamp i FÖR om full delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättningar – allas lika värde – är därför en del av den gemensamma kampen för att uppnå en bättre och rättvisare värld.

Nu tar vi språnget till den svenska politiska arenan

Den helt avgörande politiska frågan för oss under 2018 har varit rätten till personlig assistans. Regeringens politik under den gångna mandatperioden har resulterat i att många av oss med stora assistansbehov fått sin personliga assistans indragen eller kraftigt minskad. De av oss som drabbats har därmed frångått möjligheterna att leva det självvalda liv man tidigare kunde göra, utan har istället tvingats tillbaka 25 år i tiden till förhållanden som gällde innan assistansreformen blev verklighet.

Regeringens politik under den gångna mandatperioden har när vi nu ser resultatet gått i tvärs mot de löften som Stefan Löfven gav i regeringsförklaringen när den tillträdde.

”För personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga skapas möjlighet till flexjobb. Personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att verka i vardagen på lika villkor vad gäller delaktighet och tillgänglighet. Ett nationellt regelverk och ett samlat huvudmannaskap för hjälpmedel tas fram. Den nya lagen om otillgänglighet som diskrimineringsgrund ses över och breddas. Hinder för människors delaktighet i samhället ska rivas. Det är en fråga om jämlikhet och rättvisa.”

Vi uppfattade regeringsförklaringen som hoppingivande och förpliktigande. Istället har vi fått erfara motsatsen; besvikelse och svek. Det enda positiva resultatet av vad Löfven tog upp i regeringsförklaringen blev att även företag med färre än tio anställda ska omfattas av otillgänglighet som diskrimineringsgrund.

Under förespeglning att effektivisera och förbättra befintliga individuella stödinsatser har regeringen istället upprättat en besparingsagenda, som resulterat i försämrade villkor för personer med funktionsnedsättning. Det gäller framförallt rätten till personlig assistans och assistansersättningen. Förändringar av bilstödet har lett till att färre har råd att skaffa bil då den genomsnittliga kostnaden för en bilanskaffning ökat med ca 120.000 kr.

Handikappersättningen och vårdbidraget har ersatts med en merkostnadsersättning som innebär att bedömningar av vad som är en ersättningsgrundad merkostnad blir restriktivare och administrativt krångligare.

FÖR har lämnat remissvar på utredningsförslagen, som finns tillgängliga på vår hemsida.

Utredningar har tillsats för att genom minskad regelstyrning förenkla ett eftersatt bostadsbyggande, varvid kraven på tillgänglighet utpekats som ett av hindren.

När det gäller tillgänglighetsfrågorna, särskilt vid byggande av bostäder finns en strävan från både från politiskt håll och från bygghåll. Ett oroande exempel på de krafter som är under uppsegling är när Sabo pläderar för att regeringen ska förändra dagens byggregler så att det ska gå att bygga vanliga bostäder utan att följa kraven på tillgänglighet för personer med rörelsenedsättning.

Under den gångna mandatperioden har vi förhoppningsvis sett kulmen på den stagnation av funktionshinderpolitiken och de direkta försämringar som pågått sedan ett 10 tal år tillbaka.

Idag reduceras vi till en kostnad som belastar samhället. Vi utsätts för kostnadsbesparingar som döljs bakom politisk retorik om rättssäkerhet och likabehandling. Budskapet är att om kostnaderna blir för höga så riskerar reformerna inom funktionshinderområdet att förlora i legitimitet. Eller uttryckt som ett direkt hot: Passa er noga annars vill ingen längre betala – med hänvisning till den annars så tålmodige skattebetalaren!

Sammanfattningsvis kan konstateras att det under den gångna mandatperioden inte skett några förbättringar av villkoren för personer med funktionsnedsättningar, utan ojämlikheten har till och med ökat. Detta gäller inom så gott som samtliga livsområden. Inkomstnivån är lägre – exempelvis omfattas inte personer som lever på aktivitets- eller sjukersättning av de inkomstförstärkningar som skett av ålderspensionen – , skillnader i utbildning, arbetslöshet och hälsa är fortsatt stora. Villkoren för personer med funktionshinder håller drastiskt att försämrats. På område efter område.

Försämringar sker på alla fronter. Inte bara inom de områden som staten har ansvar för. De förekommer också i kommuner och landsting/regioner.

På FÖRs agenda 2019!

- Den 10 januari överlämnas LSS utredningen till regeringen. Då ska även funktionsrättsrörelsens parallellutredning vara klar.

Utredningen kommer som vi vet att föreslå kraftiga försämringar av framför allt rätten till personlig assistans och av assistansersättningen. En schablon på 15 tim/vecka föreslås införas för aktiviteter som dagligt liv i hemmet, inköp, träning och fritidsaktiviteter som är en del av andra personliga behov. Om man anser att man behöver flera timmar än schablonen ska man kunna ansöka om ytterligare timmar. I schablonen ingår inte timmar för tex studier, arbete och egenvård som också är andra personliga behov.

Ett annat förskräckande förslag är att personlig assistans till barn under 16 års ålder och ersätts med en ny LSS-insats: ”Personligt stöd till barn”. Om ett par dagar vet vi vad utredningen innehåller.

Det sätt LSS utredningen kommer att hanteras politiskt blir helt avgörande för trovärdigheten för svensk funktionshinderpolitik. Om Riksdagens mål för den nya funktionshinderpolitiken, som antogs 2017, är allvarligt menade finns bara ett sätt att hantera utredningens förslag, nämligen att lägga de på sophögen.

”Det nya målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet beaktas”. (prop. 2016/17:188, bet. 2017/18:SoU5, rskr. 2017/18:86)

- En särskild utredare – Lars Lööv – ska göra en *översyn av yrket personlig assistent*. Syftet med översynen är att undersöka hur personliga assistenters villkor ser ut i såväl kommunal som privat verksamhet samt i brukarkooperativ och hos assistansberättigade som anställer sina egna assistenter. Uppdraget ska redovisas senast den 15 januari 2020. (Dir. 2018:72)
- En särskild utredare – Martin Olauzon – ska se över *styrningen inom funktionshinderspolitiken*. Utgångspunkten ska vara det nya nationella målet och den nya inriktningen för funktionshinderspolitiken som antagits av riksdagen.

Utredaren ska också närmare beskriva tillämpningen av principen om universell utformning. Vidare ska utredaren lämna förslag till utformningen av ett stabilt och långsiktigt styr- och uppföljningssystem som grundas på det nya nationella målet och den nya inriktningen.

Syftet med översynen är att den ska resultera i konkreta förslag till utformningen av ett stabilt och långsiktigt styr- och uppföljningssystem som är väl förankrat hos berörda myndigheter och organisationer. Uppdraget ska redovisas till regeringen (Socialdepartementet) senast den 31 januari 2019. (Dir. 2017:133)

Följa upp intressepolitiska initiativ som vi tog det gångna året.

- Arbeta för att FNs Funktionsrättskonvention (CRPD) blir svensk lag.
- Arbeta för förbättrade ekonomiska villkor för de av oss som för sin försörjning är beroende av aktivitets- eller sjukförsäkring. Ett rättvist krav som vi ser det och som även är samhällsekonomiskt försvarbart vore att hen garanteras en ekonomisk standard i nivå med medianinkomsten för löneanställda i Sverige.
- Arbeta för att staten går in med subventioner för att påskynda tillgänglighetsarbetet.
- Aktivt bevaka den generella tillgänglighetslagstiftningen.

Jag lyssnade i söndags på Göran Rosenbergs krönika i God morgon världen och vill som avslutning återge ett citat som han delgav lyssnarna från en nyutkommen bok ”Pessimistiska manifestet” av Torsten Thurén. Så här lyder det:

”Det är livsviktigt att försöka se verkligheten utan illusioner hur obehaglig den än ser ut och ändå inte ge upp. Det behövs en trots allt inställning, en vilja att engagera sig mot alla odds. Livet är hårt för alla människor ändå får vi inte unna oss lyxen att resignera. Vi har alla ett ansvar som vi inte kommer ifrån. Pessimister i alla länder kämpa på!”

Landsmöte och seminarium

FÖR kommer den 22 mars att anordna ett seminarium till vilket vi ska bjuda in representanter för riksdagspartierna. Landsmötet kommer att hållas samma dag, den 22 mars. Plats för båda aktiviteter är ABF-huset, Sveavägen 41, Stockholm. Utförligare information kommer att skickas ut senare.

Medlemsavgiften för 2019

Medlemsavgiften för 2019 är oförändrad, 200 kr för ett år eller ett frivilligt högre belopp. För att inneha rösträtt krävs att du "anser dig ha en funktionsnedsättning", annars är du välkommen att bli solidaritetsmedlem. Glöm inte att ange på inbetalningen vilken av dessa medlemskategorier du tillhör. Senast före aprils utgång ska medlemsavgiften enligt vår stadga vara inbetald. Men varför vänta så länge. FÖRs plusgironummer är: 17 90 25 -2.

All medlemsinformation lämnas via nätet. Det är därför *viktigt att du anger din aktuella mejladress.*

GOD FORTSÄTTNING PÅ DET NYA ÅRET

önskar

Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet

<http://www.fordelaktighet.se/>

Styrelsen gm

Lars Hagström, ordförande